

Байдюк К.В.,
здобувач вищої освіти
(Державний університет «Житомирська політехніка»)

ПСИХОЛОГІЯ ЛІДЕРСТВА ЯК ЕЛЕМЕНТ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ.

Дослідження присвячено визначенню практичних напрямів удосконалення системи управління персоналом підприємства, для досягнення стабільності в умовах несприятливого середовища, з урахуванням психологічних особливостей впливу лідерів на колектив. Розглянуто особливі риси характеру, притаманні лідерам, які сприяють стабільному функціонуванню підприємств на ринку. Визначено ефективні способи впливу на колектив через співпрацю з лідером.

Актуальність теми. Успішна діяльність підприємства залежить від трудового колективу, його згуртованості, злагодженості, та готовності змінюватись в залежності від обставин.

Метою роботи є дослідження методів впливу лідерів на персонал підприємства за допомогою психологічних підходів.

У сучасних умовах стрімких змін на ринках виробництва та праці вже не достатньо стереотипних засобів впливу на персонал, таких як матеріальне заохочення чи стягнення. В умовах високої конкуренції, лише заробітних плат та премій не достатньо для того, аби виділити себе, як роботодавця, на ринку праці.

Через суттєвий відтік кваліфікованих кадрів за кордон та мобілізацію наразі існує суттєвий дефіцит як висококваліфікованих працівників, так і робітників, до яких висуваються значно нижчі вимоги до вмінь а навичок.

Тому, працівники зараз висувають вимоги не лише до оплати праці та так званих «Соціальних пакетів», а й до трудового колективу загалом.

Перед працевлаштуванням, зараз все більше шукачів роботи ознайомлюються з відгуками про підприємство в мережі інтернет, або ж намагаються поспількуватися з працівниками, які мають досвід роботи та можуть розповісти про «атмосферу в колективі».

Сам же «мікроклімат» у колективі напряму залежить від лідерів, їх позицій та їх кількості.

Тож для ефективного функціонування підприємств, установ, організацій в умовах стрімкого розвитку технологій та регулярних глобальних криз, необхідно приділити окрему увагу вивченню питання лідерства, як елементу управління персоналом.

Найкращим сучасним прикладом висвітлення актуальності даного питання є Проект USAID «Підтримка реформи охорони здоров'я» Центри передового досвіду первинної медичної допомоги. Він проводився 1 2018 – 2020 роках на всеукраїнському рівні. Для участі у проекті було відібрано 15 закладів охорони здоров'я, які знаходились у різних куточках України, мали різний штат, різну структуру, різні проблеми. Єдине, що їх об'єднувало – надання первинної медичної допомоги та бажання стати лідерами у своїй галузі.

В той самий час відбувалось кардинальне реформування системи охорони здоров'я. Тож обрані заклади мали стати не лише лідерами на ринку надання медичних послуг, а й прикладом для всі медичних закладів країни.

Отже, даний проект зробив акцент саме на питанні лідерства, як елементу розвитку ринку медичних послуг, приділивши при цьому належну увагу лідерству в системі управління персоналом.

Менеджмент та лідерство часто використовують як тотожні та взаємозамінні поняття. Проте Майкл Вест, один з керівників впливової аналітичної агенції у сфері охорони здоров'я «King's Fund», говорить про те, що «менеджмент – це про підтримку, ресурсність та організацію щоденної роботи, тоді як лідерство

створює вектор руху, злагодженість та відданість». Він також наголошує, що ці два поняття тісно пов'язані між собою і не варто їх розділяти, оскільки «лідерство має бути ефективним, а менеджмент повинен включати лідерство» [5, с. 68].

У чому полягає різниця між менеджером і лідером?

МЕНЕДЖЕР

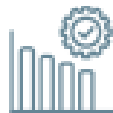
Планує і рахує

Організовує
та добирає персонал

Контролює
та вирішує проблеми

Основне завдання менеджера - операційне управління організацією.

ЛІДЕР

Визначає напрям

Шукає союзників

Обмінюється
інформацією

Основне завдання лідера - керувати змінами в умовах високої конкуренції та швидкого технологічного розвитку.

Згоден із цією думкою також Джон Коттер, професор лідерства Гарвардської бізнес-школи, відомий автор і дослідник у

сфері бізнесу, лідерства та управління змінами. Коттер наголошує, що для досягнення успіху в сучасному світі «керівнику необхідно опанувати обидві системи дій: і лідерство, і менеджмент» [5, с. 68].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Лич Г. В. Стратегія управління трудовими ресурсами підприємства / Формування ринкових відносин в Україні. – 2004. – № 4 (35). – С. 53–56.
2. Грузіна І. А. Проблеми розвитку персоналу в системі стратегічного управління підприємством : монографія. Харків: Вид-во ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2014. 252 с.
3. Парій В.Д. Економіка охорони здоров'я: підручник, Житомир: Бук-Друк, 2021. 288 с.
4. Центри передового досвіду первинної медичної допомоги. Посібник Проект USAID «Підтримка реформи охорони здоров'я». Київ: 2020. 154 с.